

Guanyar-hi

Hi ha una diferència evident de significat entre *Guanyo mil pessetes* i *Hi guanyo mil pessetes*. Hom pot pensar, és clar, que aquesta diferència no consisteix sinó en una circumstància que concorre en l'acció de la segona oració, representada pel pronom adverbial *hi* i de la qual circumstància no s'indica res en la primera oració. Dit altrament: que la diferència en qüestió és la mateixa que hi pot haver entre dues oracions com *He guanyat mil pessetes* i *He guanyat mil pessetes al canari*. Però, deixant de banda aquesta possibilitat, podem també observar que la primera oració, *Guanyo mil pessetes*, es diu per part de qui obté el guany expressat, de qui incrementa el seu cabal amb aquesta quantitat, mentre que la segona la podria dir qui, en una determinada operació, gràcies a la seva habilitat, percep deu mil pessetes en lloc de nou mil, o bé en despen nou mil en lloc de deu mil. El pronom *hi*, aleshores, és el primitiu representant d'un complement més aviat modal, com *pagant al comptat*, *comprant-ho a un amic*, *fent-ho d'aquesta manera*, etc., però que ha passat a integrar-se en el significat del verb i del qual, per tant, no es pot prescindir —si és que realment es vol expressar aquest significat—, tal com es fa algunes vegades, sia per influència del castellà, sia per evitar una redundància teòrica amb l'expressió del primitiu complement modal.

Aquest ús del verb *guanyar* no sembla prou ben reflectit en els nostres diccionaris. El Diccionari Fabra admet per a *guanyar* el valor absolut "aconseguir una millor aparença, esdevenir millor en alguna cosa", en què el segueixen tant l'Alcover-Moix com l'Enciclopèdia. És un valor semblant al que comentem, però només un dels exemples recollits per l'AlcM, de J. Ruyra, hi coincideix del tot: *Jo crec que hi guanyariem de fugir ans que arribi aquí dalt*. Amb l'adjunció del pronom *hi*, *guanyar* ve a expressar el significat "obtenir un guany més considerable o un resultat avantatjós com a conseqüència d'una determinada circumstància o manera de fer". I, doncs, no ens semblaria correcte de dir *Anant-hi a peu encara guanyes* en lloc de *Anant-hi a peu encara hi guanyes*. Segons l'AlcM, en aquest cas *guanyar* equival al castellà "salir ganando", cosa que ens embla innegable, però caldria veure si en català no és correcte també *sortir-hi guanyant*, així com *sortir-hi perdent* (al costat de *perdre-hi*). És segur, en tot cas, que totes dues frases verbals són molt usuals.